

POSTANOWIENIE

Dnia 23 stycznia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 23 stycznia 2020 r.,

sprawy **M. Z.**

oskarżonego z art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnieniu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych

z powodu kasacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 6 maja 2019 r., sygn. akt IV Ka (...),

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w G.

z dnia 29 marca 2018 r., sygn. akt II K (...)

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. obciążyć oskarżyciela posiłkowego kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w G. , wyrokiem z dnia 29 marca 2018 r., sygn. akt II K (...), uniewinnił m. Z. , oskarżonego o to, że w okresie od lipca 2014 r. do 29 września 2014 r. w N. przekazał do Krajowego Rejestru Długów B. S.A. nieprawdziwą informację dotyczącą zadłużenia firmy K. reprezentowaną przez K. B. , co spowodowało wpisanie K. B. do Krajowego Rejestru Długów B. S.A.

Apelację od wyroku wniósł pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego, zaskarżając go w całości na niekorzyść oskarżonego. Orzeczeniu zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych oraz obrazę przepisów prawa materialnego,

tj.art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych a także art. 48 ust. 2 tej ustawy. Na podstawie powyższych zarzutów wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 6 maja 2019 r., sygn. akt IV Ka (...), utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Kasację od powyższego wyroku wniósł pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego, zaskarżając orzeczenie w całości na niekorzyść i zarzucając mu naruszenie prawa materialnego, a to art. 9 § 1 k.k. w zw. z art. 48 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, co miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, albowiem nieprawidłowa wykładnia wskazanych przepisów prawa doprowadziła Sąd Okręgowy do przyjęcia działania oskarżonego w stanie nieumyślności świadomej oraz rażące naruszenie prawa materialnego tj. art. 494 k.c. poprzez jego niezastosowanie, co miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, w którego uzasadnieniu przyjęto odmienną od ogólnie przyjętej wykładni skutków oświadczenia o odstąpieniu od umowy kontekście oceny zamiaru oskarżonego. Mając na względzie powyższe uchybienia skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w S. .

W odpowiedzi na kasację Prokurator wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasację uznać należy za oczywiście bezzasadną.

Nie ma racji skarżący, kiedy podnosi zarzut rażącego naruszenia prawa materialnego, polegający na błędnym uznaniu, że oskarżony działał nieumyślnie. Zarówno Sąd pierwszej instancji, jak i Sąd odwoławczy w sposób prawidłowy określiły stronę podmiotową czynu, odwołując się do jej aspektu intelektualnego. Jednocześnie podkreślić należy, że sam skarżący nie wskazał, na czym polegać ma owe naruszenie prawa. Z uzasadnienia kasacji wynika, że w istocie kwestionuje on ustalenia faktyczne i że to one stanowią – jego zdaniem – pierwotne uchybienie. Wywodzi, że sądy obu instancji w wadliwy sposób zinterpretowały okoliczności sprawy, świadczące o stronie podmiotowej. Skarżący nie podniósł jednak zarzutu

naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. w kontekście kontroli stosowania przez Sąd pierwszej instancji art. 7 k.p.k. W tej perspektywie racje ma prokurator, gdy w odpowiedzi na kasację wskazuje, że skarżący formułuje niedopuszczalny w postępowaniu kasacyjnym zarzut błędnych ustaleń faktycznych.

Odnosząc się do drugiego ze sformułowanych zarzutów należy wskazać, że z perspektywy oceny strony podmiotowej nie jest istotne to, jakie cywilnoprawne skutki wywiera odstąpienie od umowy, ale wyłącznie to czy owe skutki znajdują odbicie w świadomości oskarżonego. Kluczowe są tutaj dwie okoliczności. Po pierwsze, skarżąca sama podejmowała kroki, których znaczenie prawne nie jest jednoznaczne, odstąpienie od umowy łącząc z wystawieniem faktury VAT za wykonaną usługę. Po drugie, oskarżony był przekonany o tym, że świadczenie jest należne, co znalazło finał w sporze przed sądem cywilnym. Obie te okoliczności zostały poddane wnikliwej analizie przez Sąd pierwszej instancji oraz Sąd odwoławczy.

Należy zauważyć, że oskarżony sygnalizował w zgłoszeniu, że wierzytelność ma charakter sporny, co słusznie zostało uznane przez orzekające w sprawie sądy za wywiązanie się z ciężącego na nim obowiązku. Sąd Najwyższy nie neguje tego, że oskarżycielka posiłkowa może czuć się pokrzywdzona sytuacją, w której się znalazła na skutek działania oskarżonego. Nie oznacza to jednak, że powinien on ponosić odpowiedzialność karną za to, że skorzystał z możliwości jakie dawało mu prawo, które w tym zakresie nie było doskonałe. O tym, że tak właśnie skonstruowane był przepisy ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych w brzmieniu obowiązującym w czasie, w którym oskarżony miał się dopuścić zarzucanego mu czynu świadczy najlepiej uzasadnienie projektu ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia dochodzenia wierzytelności (Dz.U. 2017 poz. 933.), którą znowelizowano przepisy aktu prawnego mającego przewidywać podstawę odpowiedzialności oskarżonego. Uzasadniając potrzebę zmiany przepisów ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, stwierdzono wprost, że *de lege lata* dłużnikom nie zostały zapewnione w niej wystarczająco skuteczne instrumenty ochrony przed wpisaniem do rejestru informacji nieprawdziwych bądź wątpliwych. Ustawa obliguje biuro

do nieprzyjęcia informacji gospodarczej niespełniającej przesłanek ustawowych, jednak biura realizują ten obowiązek jedynie od strony formalnej, nie weryfikując merytorycznej podstawy dokonania wpisu.

Kierując się powyższym, wprowadzono do ustawy o udostępnieniu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych nowe rozwiązania zawarte np. w art. 15a, 15b, 21a, czy też ujęty w art. 30a otwarty katalog okoliczności, które skutkują powstaniem obowiązku wierzyciela do aktualizacji albo usunięcia informacji gospodarczej.

Jak wskazano w treści uzasadnienia projektu powołanej ustawy nowelizacyjnej, stworzenie takiego katalogu „umożliwi zamieszczanie w rejestrze biura możliwie pełnej informacji o statusie dopisanego zobowiązania, co ułatwi stronom ocenę stanu łączących je stosunków prawnych oraz wiarygodności i przydatności danej informacji gospodarczej”.

Dokonanie zgłoszenia dotyczącego wierzytelności spornej nie stanowi naruszenia prawa i nie może być uznane za bezprawne. Jest to o tyle istotne, że w tej sytuacji ustawodawca jednoznacznie przesądził, że sam sporny charakter wierzytelności nie może przesądzać o działaniu z zamiarem umieszczenia fałszywej informacji w rejestrze. Jest wręcz przeciwnie – umieszczenie wzmianki o spornym charakterze sprawia, że informacja staje się zgodna z prawdą. Wierzytelność istnieje zdaniem wierzyciela, jest natomiast kwestionowana przez dłużnika.

Mając to wszystko na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.